

dossier

A l'ombra dels til·lers

El model d'assistència psiquiàtrica de les comarques gironines

Capdavaners en l'atenció a la malaltia mental

Text > **ROSA MARIA GIL, MARTÍ MASFERRER I TONI VILÀ**, coordinadors

Les comarques de Girona han estat capdavaneres des de fa més de 130 anys en l'atenció a la malaltia mental. L'any 1886 la Diputació va obrir el primer establiment públic dedicat als alienats al recinte del Mas Cardell de Salt, on van ser traslladats els malalts mentals de l'Hospital de Santa Caterina. Amb la Mancomunitat i la República, Salt va tenir un paper molt rellevant en l'assistència als malalts i en el disseny d'espais i dinàmiques. A finals del franquisme, quan les condicions del manicomi eren insostenibles, un grup de professionals es van jugar la feina i alguna cosa més en la denúncia d'aquella situació. Aleshores es van establir les bases de la Xarxa de Salut Mental, que encara avui es té en compte a escala internacional. No tenim els testimonis del

1886, ni del 1917 o del 1931, però sí que encara som a temps de recollir les veus dels protagonistes de la gran reforma dels anys setanta. Els til·lers centenaris són testimonis muts dels canvis que ha sofert el model d'assistència psiquiàtrica.

L'any 2019 es compleixen quinze anys de la inauguració del Parc Hospitalari Martí i Julià. Aquesta data va marcar la normalització definitiva de l'assistència a la salut mental i va consolidar el camí cap a l'èxit, com a culminació d'un procés centenari. Considerem que aquest dossier representa, alhora, el reconeixement i una celebració per a tots els implicats, i una crònica d'aquells anys, entre el plom i l'esperança, viscuts en primera persona i explicats pels seus protagonistes.